

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XI. quos in gratiam reducere student Archelaus & Theophilus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

cum id in monasterio, non in parochia Iohanni subiecta à se factum esset, & recepta inter A
 Cypri Episcopos consuetudine facere liceret, quam quod violatam Origenianis dogma-
 tibus fidem huic exprobrasset. Capite vero tertio hæc scribit: *Doleo & valde doleo, videns*
plurimos fratrum, & eorum præcipue qui professionem habent non minimam, & in gradum quoque sa-
cerdotij maximum pervenerunt, eius (Origenis) persuasionibus deceptos, & peruersissima doctrina ci-
bos factos esse Diaboli. Vnde apparet quam multos iam tum Origenismi aura afflasset. De-
 mum in hæc verba concludit: *Palladium vero Galatam qui quondam nobis carus fuit, & nunc mi-*
sericordia Dei indiget, cave, quia Origenis hæresim prædicat & docet, ne forte aliquis de populo tibi cre-
dito ad peruersitatem sui inducat erroris. Data est hæc Epistola anno Christi 392, Arcadio &
 Rufino Cæs. qua publicata, aliisque eiusdem argumenti ad Palæstinos Episcopos & Mo-
 nachos, & ad Siricium Papam ab eo datis, dissensionis rumor uniuersum orbem continuo
 pervagatus est. Sciendum autem Hieronymum quoque inter & Iohannem, eiusdem Pau-
 liniani, multo vero magis Origenismi causâ, dissidia intercessisse: nam cum ab Epiphani-
 o staret Hieronymus, & non solum res in Pauliniani negotio gestas comprobaret, sed Ori-
 genis etiam errores palam damnaret, eo iracundiâ processit Iohannes, ut ab Ecclesiâ com-
 munionem Hieronymum segregaret, quemadmodum apud Pammachium queritur ipse
 Hieronymus: *Ego misellus, inquit, dum in solitudine delitisco, à tanto Pontifice repente truncatus*
Presbyteri nomen amisi. Nec idcirco tamen Ecclesiâ ingressu, vel Episcoporum ac Christia-
 norum societate se prohibitum isto capite & sequenti restatuit. Addit Epistola 62, quæ est
 ad Theophilum, cap. 4, exilium sibi à Iohanne postulatum fuisse & impetratum; minime
 tamen se in exilium fuisse depulsum. C

Hier. Epist.
61. cap. 15

X. Rufinum interea hæc quoque discordiæ contagio infecit: nam cum semel haustam
 Origenis doctrinam in sinu foveret, eandem in Iohanne, & Palladio, aliisque oppugna-
 tam defendit. Hinc illud est Epiphaniij in Epistola ad Iohannem Hierosol. cap. 4. *Te autem,*
Frater, liberet Deus, & sanctum populum Christi qui tibi creditus est, & omnes fratres qui tecum sunt,
& maxime Rufinum Presbyterum, ab hæresi Origenis, & ab alijs hæresibus, & perditione earum. Nec
 aliam ob causam à conflata iam inde à multis annis cum Hieronymo necessitudine Rufi-
 nus defecit.

XI. Ingravescentibus in dies Iohannem Hierosolymitanum inter & Epiphanium odiis,
 tantos animorum motus compefcere studuit Archelaus Comes, vir, ut ait Hieronymus,
 discretissimus & Christianissimus. Placuit in primis, ut quoniam violatæ fidei suspicio peperis-
 set discordiam, ejusdem professio viam ad concordiam muniret. Conditio tæderis loco,
 & iam coacto Monachorum, aliorumque complurium cœtu, unus expectabatur Iohannes,
 cum ille mulierculæ nescio cuius morbum caussatus, rem in aliud distulit tempus, monen-
 tique Archelao, & ad pacificendum invitanti, eadem usus excusatione non paruit. Tunc
 vero officij sui esse censuit Theophilus Alexandrinus laboranti Ecclesiâ succurrere; siue
 fama excitatus; siue, quod potius crediderim, invitatus à Iohanne. Isidorum itaque Ale-
 xandrinum Presbyterum ac Monachum, pietatis fama conspicuum, legatum ad Iohan-
 nem, alioque, sedandarum contentionum causâ mittit cum literis, quibus incensos ani-
 mos delinire, & in gratiam reducere tentabat. Verum sua spes Theophilum longe fecellit:
 quem enim allegaverat Isidorum, merus erat Origenista, Origenistis favens, turbandis re-
 bus quam componendis aptior: nam ante tres menses quam venire Hierosolymam, lite-
 ras dederat ad Vincentium Presbyterum, quibus cum ut in orthodoxa fide, hoc est in Ori-
 genismo, perseveraret hortabatur; affuturum se propediem ad cuneos aduersariorum pro-
 terendos. Verba sunt Hieronymi, cuius vestigia accurate persequimur. Sic ergo anima-
 tus egregius ille pacis sequester, Iohannem, alioque dissensionis huius participes adit, le-
 gationemque suam renuntiat. Et pacem conciliaisset fortasse, si non animum Origenismi
 fermento imbutum prodidisset: cum enim doctrinæ huic insensum Hieronymum esse sci-
 ret, iterum quidem ac tertio ad eum Theophili nomine accessit, commissas autem sibi li-
 teras reddere noluit. Querenti autem Hieronymo, ac dicenti: *si legatus es, redde legationis*
epistolas; si epistolas non habes, quomodo legatum te probabis? literas quidem ad eum habere se
 respondit, rogatum se tamen à Iohanne ne redderet. Ita favoris in alteram partem suspi-
 cione injecta, spem pacis peremit, reque infecta discessit. Discedenti Apologiam pro sua
 causâ ad Theophilum tradidit Iohannes, cuius lucubrationi interfuerat Isidorus, & ope-
 ram suam contulerat; ut idem esset, ait Hieronymus, & dictator & bajulus litterarum. Maximam
 interim fratrum multitudinem, & Monachorum choros in Palæstina sibi non communi-
 cantes (verba sunt Hieronymi) quasi hostes publicos astimavit Iohannes; cum ad ejus re-
 fugiendam communionem Epiphaniij monitu fuissent compulsi. Responsum præterea ad
 supra memoratam Epiphaniij Epistolam dare dedignatus, legatos, quod prius minitatus fue-
 rat, quaquaversus mittit, qui accusatorias in Epiphanium literas ad Theophilum Alexan-
 drinum à se conscriptas per totum orbem disseminarent, sed in Occidente potissimum,

Hier. Epist.
61. ad Pam-
mach. c. 15.

Hier. Epist.
61. cap. 2.
& 15.

A quibus, ut loquitur Hieronymus, Occidentalium Sacerdotum aures commoveret.

XII. His exitus Pammachius, Roma Hieronymum rogat per literas, ut quoniam multorum animos in diversa distrahebat hæc altercatio, Epiphaniæ causam aliis, aliis Iohannis tuentibus, suam ipse sententiam exponeret. Morem gessit Hieronymus, & huculenta responsione, anno Christi 393. data, veram ac genuinam contentionis causam esse ostendit, non Pauliniani consecrationem, quam iracundiæ suæ Iohannes prætendebat, sed Origenismum, quem ad octo revocatum capita Iohanni objectum fuisse narrat, & quibus tria tantum purgaverit. Atque hæc diligenter notari jubeo, ut inde Origenistarum huius ætatis doctrina & dogmata in controversia posita spectari possint. Primum illud est; nec Filium videre posse Patrem, nec Spiritum videre posse Filium: secundum; animam propter peccata è cælo fuisse in corpus, sic tamquam in carcerem dejectam: tertium; futurum ut Diabolum & Dæmones peccatorum aliquando peniteat, & cum Sanctis in cælo regnent: quartum; Adamum & Evam ante peccatum corpore caruisse, humana autem corpora iis post peccatum circumposita tunicis pelliceis significari: quintum; carnem neutiquam suscitatum iri, non membra denuo simul esse compingenda, sexu homines penitus carituros: sextum; Paradisum terrestrem allegorice intelligendum: septimum; aquas quæ super cælum in Scriptura esse dicuntur, Angelos esse, quæ supra & infra terram, Dæmones: postremum; imaginem Dei peccando hominem amisisse. Plurima præterea lectu digna habet hæc Epistola, si quis accuratam temporum illorum notitiam consequi cupit. Id præcipue manifestis rationibus comprobatur Hieronymus, quod diximus, ante ordinatum Paulinianum, iam Origenis causa Iohannem & Epiphanium inter se fuisse altercatos. Quamobrem Halloxtum miror, & recentiores quosdam, qui hodieque contradicant, nec Hieronymi solum testimonium flocci faciant, sed & Epiphaniæ, qui ita Iohannem alloquitur: *Video nimis quod propter hanc causam omnis vestra indignatio concitata sit, quod dixerim vobis, Atque patrem, Origenem scilicet, & aliam hæresin radicem & parentem laudare non debetis. Et cum vos rogarem ne ita crederetis, & monerem, contradixistis, & me ad tristitiam & lacrymas adduxistis: non solum autem me, sed & alios plurimos Catholicos, qui intererant. Inde, ut intelligo, hæc est omnis indignatio, & iste furor, & idcirco comminamini, quod mitatis adversum me Epistolam, ut huc illucque sermo vester discurrat.* Denique propositum sibi esse declarat in eadem Epistola Hieronymus, opere peculiari dogmata Origenis convellere.

D XIII. Veritas interea ne literis Iohannis, & Ildori in insurrectionibus occupatus Theophili animus male de Orthodoxorum causa sentiret, æquum duxit gestarum rerum historiam ad eum perscribere, seque & gregales suos apud eum purgare. Pacem ergo optare se, ad eamque conciliandam paratum declarat per Epistolam, quæ inter Hieronymianas numero sexagesima secunda habetur, & eodem anno 393. data est: multa deinde imposta sibi à Iohanne crimina confutat; in quibus advertendum est insimulatum eum à Iohanne, quod Origenis opera quædam Latine vertisset, respondisse: *Hoc non solum ego feci, sed & confessor Hilarius fecit, & iam nunc uterque nostrum noxia quæque detruccans vitia transiit: & paulo post: Sicut enim interpretationem & idiomata Scripturarum Origeni semper attribuit, ita dogmatum constantissime ab illi vritatem.* Ut ostendat præterea quam vana esset Iohannis de Pauliniani ordinatione querela, ordinatum eum asserit in Eleutheropolitano territorio, non in Æliensi. Eleutheropolis autem ea est Hebron; Ælia, Ierusalem. Denique postquam ad procurandum sibi exitum Iohannem laborasse, & auctoritatem publicam ac rescripta sollicitasse questus est, cupere se significat, ut discordiæ omnes sopiantur. Vtraque parte audita veritatem perspexit Theophilus, & malis artibus non bonam causam à Iohanne aliusque foventi comperiens, adversam ita amplexus est, ut utrosque tamen ad sinceram concordiam revocare niteretur, & repugnantes Origenistas molliter ac benigne adhiberet.

F XIV. Cæterum ad coercendam serpentis Origenismi luem sequente anno Hieronymus Augustinum pietate florentem & eruditione, quicquid sibi notitia aliqua intercesserat, paratio Alypio Tagastensi postmodum Episcopo, quique iam ante optare se significaverat, ut Origenis opera ab Hieronymo Latine redderentur, monet per Epistolam, quæ intercidit, ut in Origenis scriptioibus cautus incedat, approbatis melioribus, sequioribus rejectis: at Origenis sibi notari errores responsione sua Augustinus postulavit. Certe ab his dissensionibus animum procul hic habuit, neque multum sese interposuit Origenistarum rebus: errores duntaxat Adamantij pro re nata impugnavit, velut in libris De Civitate Dei. Hieronymum autem ad reintegrandam cum Rufino amicitiam valde hortatus est.

XV. Anno à Christi ortu 397. post viginti quinque annorum discessionem Romam reversa est Melania, Rufino itinerum socio comitata. Causam reditus eam fuisse dicit Palladius: Melaniam neptem suam, Piniani uxorem, nuptiarum, mundi que pertasam, Christo reliquum vitæ consecrare velle cum accepisset, veritatem seniore ne in perverfos secessionis suæ duces neptis sua incideret, Romam advolasse, eamque consiliis adjuviffe.